

Genesis 9,8-15

Eerste lezing uit het boek Genesis

Dit zei God tot Noach en zijn zonen:

‘Nu ga Ik mijn verbond aan met u en met uw nageslacht,
en met alle levende wezens die bij u zijn,
met de vogels en de viervoetige dieren,
met alle dieren van de aarde die bij u zijn,
met al wat uit de ark is gekomen,
al het gedierte van de aarde.

Ik ga met u een verbond aan
dat nooit meer enig levend wezen
door het water van de vloed zal worden uitgeroeid
en dat er zich nooit meer
een vloed zal voordoen om de aarde te verwoesten.’

En God zei:

‘Dit is het teken van het verbond
dat Ik instel tussen Mij en u
en alle levende wezens die bij u zijn,
voor alle geslachten.

Ik zet mijn boog in de wolken;
die zal het teken zijn van het verbond
tussen Mij en de aarde.

Wanneer Ik op de aarde de wolken samenpak
en de boog in de wolken zichtbaar wordt,
dan zal Ik denken aan het verbond
tussen Mij en u en alle levende wezens,
alles wat leven heeft.

De wateren zullen nooit meer zwellen
tot een vloed om al wat leeft te verdelgen.’

1 Petrus 3,18-22

Tweede lezing uit de eerste brief van de heilige apostel Petrus

Broeders en zusters,

Christus is
eens voor al
gestorven voor de zonden
– de Rechtvaardige voor de onrechtvaardigen –
om ons tot God te brengen.
Gedood naar het vlees
werd Hij ten leven gewekt naar de geest.
Zo ging Hij heen en predikte voor de geesten in de kerker,
die eertijds, in de dagen dat Noach de ark bouwde,
weerspanning waren geweest,
terwijl God in zijn lankmoedigheid geduld oefende.
In de ark bleven slechts enkelen, niet meer dan acht personen
behouden te midden van het water.
Dit was een voorafbeelding van het doopwater
waardoor gij nu gered wordt.
De doop beoogt niet de verwijdering van lichamelijke onreinheid
maar de verbintenis met God van een goed geweten,
krachtens de opstanding van Jezus Christus
die ten hemel gevaren zetelt aan Gods rechterhand,
nadat engelen en machten en krachten
aan Hem onderworpen zijn.

Marcus 1,12-15

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus

In die tijd dreef de Geest Jezus naar de woestijn.
Veertig dagen bracht Hij in de woestijn door,
terwijl Hij door de satan op de proef werd gesteld.
Hij verbleef bij de wilde dieren
en de engelen bewezen Hem hun diensten.
Nadat Johannes was gevangen genomen
ging Jezus naar Galilea
en verkondigde Gods Blijde Boodschap.
Hij zei:
'De tijd is vervuld en het Rijk Gods is nabij;
bekeert u en geloof in de Blijde Boodschap.'

- COMMENTAAR -

Jean Bastiaens

Is er nog toekomst voor hemel en aarde?

Heb je wel eens met een klein kind aan de hand naar een regenboog staan kijken? Aan de ene kant van de hemel trekken de wolken donker en loodzwaar van regen weg, aan de andere kant priemt de zon en baant zich het licht een weg naar de aarde. Een machtig samenspel van licht en water. Een Joodse uitleg zegt dat de regenboog bestaat uit vuur en water, dat wil zeggen uit twee tegengestelde zaken. Maar GOD verenigt de tegenstellingen, en zo worden aarde en hemel met elkaar verbonden. Wat zeg je tegen het kind dat samen met jou dit wondere spel gadeslaat? Geef je een uitleg over hoe het komt dat dit verschijnsel ontstaan kan? Of wijs je het kind op het wondermooie dat zich hier voltrekt: *Kijk eens, een regenboog!* De boog reikt naar de hemel en omarmt de aarde. In het spel van licht en donker, van dreiging en uitkomst, staat er een *teken* opgericht. En wat is de betekenis daarvan? Wat zeg je aan het kind dat naast je staat? Misschien zeg je wel: de regenboog brengt hemel en aarde samen, want hemel en aarde horen bij elkaar. Misschien zeg je wel: GOD heeft zich voorgoed met de aarde verbonden, Hij wil en kan zich niet meer terugtrekken, wat er ook gebeurt. Dat is nu het eigene van het *verbond*: eenzijdig heeft GOD verklaard dat Hij de aarde nooit meer zal laten vallen, dat Hij nooit meer zal toestaan dat de wateren de aarde volkomen verzwelgen en alles wat ooit gemaakt is vernietigen. GOD heeft zichzelf met de aarde en de mensheid solidair verklaard – voorgoed. En telkens als ergens op aarde de regenboog verschijnt, herinneren de mensen zich dit verbond, en zeggen ze tot GOD: herinner u het verbond dat u voorgoed met de mensheid bent aangegaan. Onwillekeurig denk je dan aan die bede uit het Onzevader: *uw wil geschiede, zoals in de hemel, zo ook op aarde!*

Het grappige is dat juist de kinderen ons, volwassenen, herinneren aan het wonderlijke en mooie van de regenboog. Er wordt door volwassenen zoveel kapot geredeneerd. Maar het kind opent zijn ogen, ziet het teken aan de hemel, en kijkt verrukt en verstild en roept dan: *kijk mamma, kijk papa!* Het opent op die manier weer onze eigen ogen voor de diepe betekenis die dit teken openbaart. En inderdaad: aan het hart dat met een innerlijk oog de wereld aanschouwt, wordt het wonder geopenbaard. Voor wie aan de buitenkant blijven staan, voltrekken er zich alleen fysiologische processen.

De regenboog is, als vereniging van tegengestelden, ook een herinnering aan een drama: dat de mensheid de aarde ook verspelen kan. In het boek Genesis staat het zo: 'JHWH God zag dat alle mensen op aarde slecht waren: alles wat ze uitdachten, was steeds even slecht. Hij kreeg er spijt van dat Hij mensen had gemaakt en voelde zich diep gekwetst.' Gelukkig is er nog Noach, de man 'die troost zal brengen' (Genesis 5, 29) in een troosteloze tijd. De mens kán de schepping van GOD teniet doen, maar GOD zelf kan en wil dit niet meer. De vraag is of ook de mens partner wil worden in het verbond met GOD, en behoeder wil worden van hemel en aarde. Die vraag staat vandaag, met de opwarming van de aarde, als een

levensgroot vraagteken aan de hemel. De regenboog is vandaag ook een vraagteken geworden: zal *de mens* misschien de aarde door water laten vernietigen? Zoals Noach de rechtvaardige was die partner werd in de redding van de aarde van de vloed, zo is volgens de lezing uit de eerste Petrusbrief Christus, 'de rechtvaardige', de redder geworden voor al wie op hem vertrouwen. Wie in Christus wordt gedoopt, zal niet meer door het water van de dood verzwolgen worden, maar opstaan tot nieuw leven, tot een nieuwe schepping.

Aan het begin van de veertigdagentijd staan we voor de vraag waar wij, mensen, met hemel en aarde naar toe willen. Waar god naar toe wil is duidelijk: Hij wil het behoud van hemel en aarde, en Hij heeft zich daartoe geëngageerd met een verbond. Maar wij, welke keuze maken wij? Te midden van de vele vragen waar het naar toe moet met onze aarde, hebben wij een vast oriëntatiepunt: het leven van Jezus. We mogen er zeker van zijn dat de navolging van Jezus ons tot partner van Gods verbond maakt. En dus gaan we de woestijn in – veertig dagen lang. De fundamentele stap die we zullen moeten zetten, is die van een ommekeer. Ommekeer waartoe? Ommekeer naar een hartgrondig vertrouwen dat god voor ons een *blijde* boodschap gereed houdt.